

زنگ روز دانشجو در دانشگاه‌ها نواخته شد

فرهنگستان

دانشگاه

چهارشنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۲ شماره ۴۲۹۶ WWW.FDN.IR

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور:

آرزویم ایجاد شهر میکروالکترونیک در ایران است

مدیرعامل صندوق غیردولتی پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

زیر بار تغییرات غیرقانونی نمی‌رویم

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور:

آرزویم ایجاد شهر میکروالکترونیک در ایران است

نخستین نشست خبری حسین افشین معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور روز گذشته در محل معاونت علمی برگزار شد. او در این نشست جزئیات مختلفی از طرح جامع هوش مصنوعی ایران ادامه کرد.

تجمع و کاهش

تعداد ستادهای معاونت به ۹ ستاد

او با تأکید بر اهمیت و نقش حیاتی ستادها در معاونت علمی اظهار داشت: «موتور محرک معاونت علمی، ستادها هستند. ستادها مهم‌ترین بخش در ساختار معاونت علمی اند و به دلیل برخی شرایط، در گذشته ضعیف شده و تعدادشان هم به ۱۳ رسیده بود که عدد بزرگی است. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور خبر از برنامه‌های جامع این ستادها داد و اعلام کرد: «ابتدا ستادها تجتمع خواهند شد تا تعدادشان به حدود ۹ ستاد کاهش یابد. با ستاد انقلاب فرهنگی هماهنگی‌های لازم انجام شده و پس از آن به دنبال چابک‌سازی و کاهش نیرو خواهیم بود و در مرحله بعد، برای تقویت ستادها، از حمایت‌های اندیشکده‌ها و بخش خصوصی استفاده خواهیم کرد.» افشین با اشاره به برنامه‌های آینده این معاونت، افزود: «ستادها باید به سطحی مؤثر برسند و بخشی از این تغییرات شامل جمعیت در حوزه آب، انرژی و محیط زیست بوده؛ هرچند تغییرات دیگری نیز در راه است.»

جزئیات طرح جامع هوش مصنوعی ایران

افشین در این نشست خبری جزئیات طرح جامع هوش مصنوعی ایران را تشریح و بر تمرکز طرح بر سه محور اصلی تأکید کرد. این طرح که به تازگی به تصویب مقامات عالی نظام رسیده است، به دنبال استفاده بهینه از مزیت‌های بومی کشور و تکمیل زیرساخت‌های حیاتی برای پیوستن به رقابت جهانی در زمینه هوش مصنوعی است. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور تأکید کرد: «نیروی انسانی ایران، به عنوان بزرگ‌ترین مزیت کشور نیاز به توسعه و بهره‌برداری دارد؛ نیروی انسانی ما در سه پایه انرژی، مهندسی و مدیریتی نیازمند سرمایه‌گذاری و آموزش است تا از استعداد بالقوه جوانان ایرانی به بهترین نحو ممکن استفاده شود.»

افشین در ادامه سخنان خود به بررسی بخش کلیدی دیگری از طرح جامع هوش مصنوعی، یعنی زیرساخت‌های اشاره و تأکید کرد: «این بخش به دو مؤلفه اصلی «زیرساخت محاسباتی» و «زیرساخت اصلی» تقسیم می‌شود. زیرساخت محاسباتی شامل سخت‌افزارهایی مانند CPU و GPU است. «زیرساخت اصلی» نیز به تولید و طراحی تراشه‌ها مربوط می‌شود. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور به پروژه ملی سهند اشاره کرد و این پروژه را یکی از کلیدی‌ترین عناصر در زمینه توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی در ایران برشمرد و خاطر نشان کرد: «این پروژه به تولید سیلیکون به صورت ویفر

پرداخته و به ویژه بر تولید ویفرهای هوش مصنوعی با گرید ۹ که پیش‌نیاز تراشه‌های هوش مصنوعی محسوب می‌شود، تمرکز دارد.» افشین توضیح داد: «دستیابی به ویفرهای باکیفیت بالا به ویژه ویفرهای هوش مصنوعی، مرحله‌ای اساسی در فرایند تولید تراشه‌های پیشرفته است. این ویفرها به عنوان ماده اولیه برای ساخت تراشه‌های مورد نیاز در سیستم‌های هوش مصنوعی عمل می‌کنند و کیفیت آن‌ها تأثیر مستقیمی بر عملکرد سیستم‌های هوش مصنوعی خواهد داشت.» وی ادامه داد: «پس از تولید ویفرهای باکیفیت، نیازمند ماشین‌آلات و تجهیزات مناسب برای تولید تراشه‌های هوش مصنوعی نیز هستیم. این مرحله از تولید نیز به خودی خود نیازمند سرمایه‌گذاری کلان و تکنولوژی‌های پیشرفته است.» به گفته افشین، برای رسیدن به زیرساخت عمیق مدنظر و برآورده کردن نیازهای روزافزون در این زمینه، باید گام‌های جدی و هزینه‌بر برداشته شود. مسیر دستیابی به این اهداف زمان‌بر است و به تدوین یک استراتژی جامع نیاز دارد.» افشین تصریح کرد: «آرزو و هدف اصلی من در این دوره از سکانداری معاونت، ایجاد شهر میکروالکترونیک در ایران است.»

راه‌اندازی نخستین مزرعه GPU با حمایت معاونت علمی

وی از ایجاد نخستین دیتاسنتر و مزرعه جی‌پی‌یو در اوایل سال ۱۴۰۴ خبر داد و گفت: «این اقدام به عنوان یک گام اساسی در جهت تقویت زیرساخت‌های هوش مصنوعی در کشور به شمار می‌رود و نشان‌دهنده عزم جدی برای فراهم آوردن بستری لازم برای توسعه فناوری‌های پیشرفته است. این تجهیز می‌تواند موانع زیرساختی که تاکنون پیشرفت‌های ما را متوقف کرده بود، برطرف کند.» افشین تصریح کرد: «تاکتون به هیچ یک از شرکت‌هایی که درخواست جی‌پی‌یو داشتند پاسخ مثبت ندادیم و تمرکز ما بر ایجاد یک معماری مشخص در زمینه استفاده و توسعه GPUها است؛ ما به دنبال تعیین یک چهارچوب منسجم سرمایه‌گذاران بخش خصوصی بتوانند با اطمینان در این حوزه سرمایه‌گذاری کنند.»

طراحی سیستم عامل ملی هوش مصنوعی با الگوریتم‌های بومی

افشین در ادامه، بخش چهارم طرح جامع هوش مصنوعی را «سیستم عامل» خواند و گفت: «الگوریتم‌های موجود که می‌تواند یادگیری عمیق ایجاد کند، در حال حاضر الگوریتم‌هایی مانند OPEN AI و GOOGLE و ... هستند؛ اما خوب است که خودمان نیز در این زمینه گام‌هایی برداریم. برای این منظور، یک دانشگاه کشور را به عنوان محور قرار دادیم که سیستم عامل ملی هوش مصنوعی را ایجاد کنیم.» معاون علمی رئیس‌جمهور اشاره کرد: «ما هم‌راه کار روی سکوها

و سیستم عامل‌ها آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود که نسخه آزمایشی در شش ماه آینده ارائه شود و یک سال بعد، نسخه کامل عرضه شود و پس از ارائه تمام حمایت‌های معاونت روی توسعه این سکو و سیستم عامل ایرانی انجام خواهد شد.» وی ادامه داد: «در حال حاضر یک تیم ۷۰ نفری به نام کشور در حال فعالیت روی این پروژه‌هاست.»

دستیار هوش مصنوعی به رئیس‌جمهور و وزرا کمک می‌کند

معاون علمی رئیس‌جمهور از تدوین دستیار هوش مصنوعی برای آقای رئیس‌جمهور، معاونان رئیس‌جمهور و وزرای دولت خبر داد و اعلام کرد: «این دستیار در تمامی حوزه‌ها به روز می‌شود و قادر است در صورت نیاز به مدل‌سازی این کار را نیز انجام دهد. این دستیار به عنوان همکار نزدیک رئیس‌جمهور عمل خواهد کرد و نظرات کارشناسی را به سرعت فراهم می‌کند.» افشین همچنین بیان کرد: «این پروژه برای هر یک از وزرا و معاونان رئیس‌جمهور نیز تدوین خواهد شد و پیش‌بینی می‌شود که تا شش ماه آینده به دست مسئولان مربوطه برسد.» وی این اقدام را نقطه شروعی خوب برای بهره‌برداری از ابزارهای هوش مصنوعی در کشور دانست و تأکید کرد: «همزمان با آغاز هفته پژوهش، پروژه‌های دستیار هوش مصنوعی با همکاری دانشگاه‌ها انجام خواهد شد.»

توقف پروژه مهندسی معکوس تسلا در ایران

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور در ادامه سخنان خود، اعلام کرد: «پروژه مهندسی معکوس خودروی تسلا در ایران به دلایل مختلف به حالت تعلیق درآمده است. این پروژه که به عنوان یک طرح در مراحل اولیه مانده، هیچ پیشرفت خاصی نداشته و برنامه‌های آن متوقف شده‌اند.»

شکاف‌های مالی پروژه قطار ملی پرشد

افشین در ادامه به بیش از یک دهه پیگیری پروژه قطار ملی اشاره و بر اهمیت این مگا پروژه در توسعه زیرساخت‌های کشور تأکید کرد. «وی گفت: این پروژه به دلیل درگیر کردن بخش‌های مختلف به معنای واقعی یک مگا پروژه است که باید در راستای رشد دانش بنیان‌ها تعریف شود.» افشین به چالش‌های موجود در این پروژه از جمله عدم تأمین مالی و عدم همکاری کنسرسیوم‌های مختلف اشاره و خاطر نشان کرد: «قرار بود این پروژه در محلی دیگر پیگیری شود، اما در زمان مدیریت من به معاونت علمی منتقل شد. خوشبختانه، طی ۱۰۰ روز گذشته توانستیم مشکل منابع را حل کنیم و تأمین مالی لازم انجام شده است.» معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور افزود: «ما جمع‌آوری تمامی عناصر پروژه را در اولویت قرار دادیم و نزدیک به ۳۰ میلیون دلار برای آغاز کار تخصیص داده شد.»

ادامه از صفحه ۱

کودتا؟ حکومت نظامی؟ در سئول چه خبر است؟ آمریکا کدام طرف ایستاده است؟

پیونگ‌یانگ جنوبی

با تشکیل پارلمان جدید، مخالفان کشمکش‌های زیادی با دولت یول تجربه کردند. در مقابل رئیس‌جمهور بارها تلاش کرد با حق وتوی خود در برابر مصوبات و تصمیمات پارلمان مقاومت کند. با این حال در جنگ بر سر لایحه بودجه، یول نمی‌توانست از حق وتوی خود در برابر تغییراتی که پارلمان در آن ایجاد کرده بود، استفاده کند. علاوه بر اختلافات سیاسی، رئیس‌جمهور و همسرش در پرونده‌های متعدد فساد درگیرند به طوری که اپوزیسیون طرح‌هایی برای برکناری او به این بهانه تدارک دیده است. گفته می‌شود احتمالاً مخالفان قصد اجرایی کردن این طرح‌ها را داشته‌اند که رئیس‌جمهور با اعلام حکومت نظامی به آن پاسخ داده است. این مسئله را می‌توان از اظهارات یول نیز دریافت. او ادعا کرده مخالفان درصد کمی تألیف و علی‌و بوده‌اند. رئیس‌جمهور کره جنوبی روز گذشته در جریان سخنرانی زنده تلویزیونی اعلام حکومت نظامی اضطراری را تلاشی برای محافظت از کشورش در برابر «نیروهای کمونیست» دانست. یول در این سخنرانی گفت: «برای محافظت از کره جنوبی لیبرال در برابر تهدیدهای نیروهای کمونیست کره شمالی و از بین بردن عناصر ضد دولتی، من حکومت نظامی اضطراری اعلام می‌کنم.» رئیس‌جمهور کره جنوبی، ژنرال «پارک آن سو» را به عنوان فرمانده حکومت نظامی منصوب کرده است. او پس از انتصاب در قالب فرماندهی کل حکومت نظامی کره جنوبی در بیانیه‌ای اعلام کرد که هدف اصلی دستورات جدید، «خاتمان به وطن» هستند. این بیانیه از مردم عادی خواسته بود نگران نباشند زیرا حکومت نظامی با هدف برقراری نظم و مقابله با تهدیدات داخلی اجرا شده است. با وجود تمکین ارتش به دستورات فرماندهی کل حکومت نظامی، واحدهایی از پلیس از اجرای دستورات آن خودداری کردند. از سوی دیگر نمایندگان معترض و مخالف با وجود محاصره پارلمان توسط نیروهای نظامی وارد ساختمان اصلی این نهاد شده و با ۱۹۰ رأی، حکومت نظامی را لغو کردند. با این حال به نظر نمی‌رسد رئیس‌جمهور قصدی برای اجرای قانون داشته باشد. کره جنوبی با آغاز قرن بیست و یکم از دیکتاتوری به دموکراسی چرخید اما فاقد یک نظم دموکراتیک نهادینه شده است؛ هرچند توسعه اقتصادی آن باعث پوشیده شدن این ضعف شده.

تبعات

تحولات شکل گرفته در کره جنوبی در صورت ادامه یافتن تنش‌های تبعاتی در پی دارد. در ادامه این تبعات مورد بررسی قرار گرفته‌اند:

۱. تقویت قدرت با پاسکاری ارتش

اگر دولت مستقر کره جنوبی بتواند در روزهای آینده به وسیله ارتش، قدرت خود را مستحکم کند، جایگاه ارتش در کشور و ساختار سیاسی ارتقا می‌یابد. در مقابل اگر مخالفان بتوانند دولت و ارتش را به عقب‌نشینی وادار کرده و در ماه‌های آینده حکومت مدنظر خود را بر سرکار آورند، فرماندهان و یگان‌هایی که مسئول اجرای حکومت نظامی بوده‌اند، با پاسکاری خواهند شد. همچنین تلاش خواهد شد ارتش بیش از پیش تحت کنترل نهاد‌های سیاسی قرار گیرد. البته اگر اپوزیسیون بتواند ارتش را به طور مؤثری تحت کنترل خود درآورد، به جای تضعیف درصد بهره‌برداری از آن برخواهد آمد.

۲. انشقاق سیاسی

دولت مستقر و اپوزیسیون هرکدام بخشی از جریان‌های اجتماعی و سیاسی کشور را کنترل می‌کنند. از این رو درگیری میان آن‌ها نشانه‌ای از انشقاق در ساختار سیاسی کره جنوبی است.

۳. آسیب‌پذیری استقرار نظامی آمریکا

بروزی بی‌ثباتی سیاسی و هرج و مرج پایدار در کره جنوبی شاید به طور مستقیم آمریکا را تهدید نکند، اما دشمنان این کشور حتماً از این فضا برای ضربه به واشنگتن بهره خواهند برد. در چنین فضایی با حمایت دشمنان واشنگتن، نیروهایی ضد آمریکایی ظهور خواهند کرد که یکی از کاربوه‌های اساسی آن‌ها می‌تواند مبارزه ترکیبی با استقرار نظامی آمریکا در کشورشان باشد.

۴. مؤثر شدن کره شمالی در شبه جزیره

مدعی اصلی قدرت در کره جنوبی، کره شمالی است. اگر پس از فروپاشی بلوک شرق این آلمان غربی بود که آلمان شرقی را به عنوان عضوی از بلوک شرق در خود هضم کرد، کره شمالی که پایدار خود در برابر سخت‌ترین شرایط را نشان داده است، می‌تواند با بروز بحران در کره جنوبی، از آن در اشکال مختلف بهره‌برداری کند. برقراری ارتباطات مستقیم و یا غیرمستقیم با احزاب و جریان‌های کره جنوبی، تشکیل گروه‌های وابسته به پیونگ‌یانگ و تلاش برای تسدید اختلافات از جمله این مسیرها هستند.

۵. تقویت جایگاه چین در شرق آسیا

با بروز بحران در کره جنوبی، گزینه بعدی ژاپن است. این کشور نیز هرچند ظاهری شیک و محکم دارد اما نشانه‌هایی از تنش‌های شدید را از خود بروز داده است. تور شینزو آبه، نخست‌وزیر سابق این کشور، یکی از این نشانه‌ها بود. همچنین ناظران از وجود جو امنیتی شدید در جزیره ژاپن خبر می‌دهند. اگر کره شمالی به دلیل حکومت اقتدارگرای خود با حفظ ثبات در برابر بروز بی‌ثباتی در کره جنوبی به قدرتی مؤثر در شبه جزیره کره تبدیل می‌شود، در مقیاسی بزرگ‌تر در شرق آسیا، این چین خواهد بود که به جایگاهی مشابه دست می‌یابد.

۶. تزلزل در ارکان جهانی غرب

غرب هرچند طی سال‌های اخیر روسیه را به طور کامل درگیر جنگ اوکراین کرده و در شکل نسبی به وسیله رژیم صهیونیستی تلاش کرده رویارویی مستقیمی با ایران شکل دهد، اما هم‌زمان شاهد تضعیف شدید سکوهای منطقه‌ای خود بوده‌است. از اوکراین گرفته تا رژیم صهیونیستی و تایوان و امروز کره جنوبی، متحدان آمریکا با انواع و اقسام مشکلات روبرو شده‌اند. آمریکا به دلیل بعد فاصله نمی‌تواند به طور مستقیم با دشمنانش درگیر شود و به میزان بالایی به متحدان خود در سایر مناطق و سکو‌هایی که در آن‌ها دارد، وابسته است. با بروز هرج و مرج در این کشورها، ائتلاف‌های آمریکا در جهان به ویژه علیه دشمنانش از هم گسسته می‌شود.

۷. لبگ دست در جنگ جهانی

جنگ جهانی دیگری به معنای گذشته خود قابل شکل‌گیری نیست. جنگ جهانی اول و دوم با سلاح‌هایی به مراتب ابتدایی‌تر از امروز، ویرانی‌ها و کشتارهای عظیمی به بار آوردند. با وجود گسترش تسلیحات غیرمتعارف، وقوع یک جنگ جهانی دیگر با خطر انهدام نهایی و کامل همراه است. با پایان جنگ جهانی دوم، قدرت‌های جهانی تلاش کردند بدون شلیک مستقیم گلوله به یکدیگر مناقشات را مدیریت کنند. با این حال قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای در وضعیت گذار در نظام بین‌الملل به سمت درگیری‌های متعدد حرکت کرده‌اند. وقوع درگیری از اوکراین تا غرب آسیا و احتمال گسترده شدن آن به شرق آسیا، وضعیتی شبیه به جنگ جهانی ایجاد می‌کند؛ اما چنگی که طرفین با هراس از نابودی قطعی، آن را در سطحی به مراتب پایین‌تر از ظرفیت‌های کامل خود اجرا می‌کنند.